

החברה בעברית ובלועזית. אגב כך הוקרא מכתבו של ראש הממשלה בעניין זה, האומר בתוך שאר דבריו: "ותבוא ברכה על החברה על המפעל המדעי שהיא מקיימת, המוסיף כבוד למדינת ישראל ולאנשי המדע העברים אשר בתוכה. תרשו לי להעיר הערת תמיהה (שאינה באה חלילה לגרוע מהוקרתי לחברה ולמעשיה) על תרגום שם החברה באנגלית: אני תמה על השם פלשתינה שעדיין אתם משתמשים בו. ארץ בשם זה אינה קיימת (לדעתי לא היתה קיימת אף פעם). מקורו של שם זה אינו טהור: הוא ניתן ע"י יוונים שונאי ישראל. הוא מתייחס לאחד השבטים הקדומים בארץ שלא נשאר ממנו כל זכר. הוא אינו מגדיר שום שטח. הוא חסר שחר. במקום זה יש להגיד בפשטות Land of Israel אם לא רוצים משום מה להגיד רק Israel. כמה מן החוקרים האנגלים (למשל טריסטרים) השתמשו בשם זה עוד לפני הקמת מדינת ישראל. בשם זה נקראת הארץ מימי יהושע בן־נון. אם תשתמשו בשם זה, אין, נדמה לי, צורך במלים „העברית“ או Jewish. חברה בישראל שמפרסמת דבריה בעברית אינה צריכה כלל להוסיף על שמה התואר: „עברית“, כמו שאמר כמדומני מנדלי, שאין צורך להוסיף על המען שלו המלה גוספודינו יבראו — כל אחד יודע שמנדלי מוכר ספרים הוא יבריי.

(—)ד. בן־גוריון

חברים רבים השתתפו בדיון על סעיף זה, ולבסוף הוחלט פה אחד לשנות את שמה של החברה ולקראה בשם: Israel Exploration Society ואילו השם העברי הוחלט להניחו לפי שעה בלא שינוי ולהטיל על המועצה לשוב ולדון בדבר ולהחליט על דעת עצמה. כל המשתתפים בוויכוח דיברו על הצורך להרחיב את פעולות החברה על תחומים חדשים, כגון: פעולה בקרב העולים החדשים ובקרב התיירים הבאים מחו"ל, שמירת שרידי העבר, הקמת סניפים נוספים. ד"ר ב. מייזלר ענה למתווכחים בשם הוועד המנהל. בסוף האסיפה נבחרו הוועד החדש והמועצה. ד"ר ד. עמירן נוסף על חברי הוועד הקודמים ומר י. ברוסלבסקי, על חברי המועצה. (רשימה מלאה של כל חברי הוועד והמועצה — בעמוד הפנימי של השער).

ד. פעולות ספרותיות

יצא לאור הקובץ „ארץ כנרות“. הוא כולל את ההרצאות של הכינוס הרביעי לידיעת הארץ שנערך בטבריה בשנת תש"ז. מחירו לחברי החברה 650 פרוטה. המבקשים לרכוש את הקובץ יואילו לכתוב למוזכרות החברה ולצרף למכתב את דמי הקובץ.

מוכן לדפוס הקובץ „לחוף ימיס“, שיכלול את ההרצאות שהושמעו בכינוס השני והשביעי לידיעת הארץ.

הקובץ ארץ־ישראל, מחקרים בידיעת הארץ ועתיקותיה, יצא לאור בין פסח לשבועות. הקובץ מוקדש לפרופ' מ. שובה ליום הולדתו השישים.

ועד החברה ניגש להכנת הכרך השני של הקובץ ארץ־ישראל שיהיה מוקדש לזכרו של זלמן ליף ז"ל. פרטים מלאים על תוכנית הספר יימסרו בחוברת הבאה.

בספרייה לידיעת הארץ של החברה, היוצאת לאור ע"י מוסד ביאליק, הולכים ונדפסים ספרו של ד"ר י. שטנר תולדות המפה הארצית והמהדורה השנייה של ספרו של מ. אבייונה גיאוגרפיה היסטורית של ארץ־ישראל.

ה. חפירות ארכיאולוגיות

המשלחת הארכיאולוגית של החברה בהנהלת ד"ר ב. מייזלר סיימה את העונה השלישית של החפירות בתל-קאסילה. העונה נמשכה מסוף יוני 1950 ועד אוקטובר 1950. סקירה מוקדמת על עונה זו תינתן בחוברת הבאה של ידיעות.

ו. בסניפים

בזמן שהותו של פרופ' מ. שובה בארצות הברית הוקם סניף לחברה בניו-יורק. הסניף נקרא בשם "אגודת ידידי החברה העברית לחקירת א"י ועתיקותיה בארצות הברית" כנשיא כבוד נבחר פרופ' ו. פ. אולברייט, חברי הוועד הם: פרופ' ח. ל. גינצבורג (יו"ר), ד"ר ה. מ. אורלינסקי (סגן יו"ר), ד"ר י. מנדלסון, ד"ר ש. ל. מילנר, פרופ' ר. פייפר, ומר י. קאסטר (מזכיר).
הוועד התחיל בפעולה של רכישת חברים לחברה וכבר הצליח לרכוש סניבו כ-70 חברים. כתובת הסניף: American Friends of the Israel Exploration Society, 3080 Broadway, New York 27, N. Y.
יתר ההומר על הפעולות בסניפים יפורסם בחוברת הבאה.

ז. שונות

המוזיאון הפרי-היסטורי בשער הגולן. ביום כ"ח בכסלו נפתח בשער הגולן המוזיאון הארכיאולוגי, פרי עמלו של החוג לידיעת הארץ בהדרכת ד"ר מ. שטקליס. בדברים נרגשים סקר חבר המשק את תולדות המוזיאון והחוג המקומי לידיעת הארץ מראשיתם בשנת 1943 ועמד על העזרה שהגישו המוסדות השונים, ובעיקר ד"ר מ. שטקליס, למפעל זה. פרופ' מ. שובה הביא את ברכת האוניברסיטה העברית, ד"ר ב. מייזלר דיבר בשם החברה, מר ש. ייבין בשם מחלקת העתיקות ופרופ' א. ל. סוקניק בשם בית-הנכות לעתיקות היהודים. לבסוף הרצה ד"ר מ. שטקליס על התרבות הירמוכית.
ד"ר ב. מייזלר, יו"ר החברה, שוהה עכשיו בארצות הברית ומרצה במכון המזרחני של האוניברסיטה בשיקגו על תולדות ארץ ישראל בימי קדם.
יצאו לאור שתי החוברות הראשונות של הרבעון באנגלית - Israel Exploration Journal. חברי המערכת הם: מ. אבייונה, פ. גיא, ל. א. מאיר, ב. מייזלר, ד. עמירן, א. רייפנברג (יו"ר).

תיקון טעות

במאמרו של ב. קנאל, בעמ' 49 שורה 11 צ"ל: לוח I במקום: לוח II.

דו"ח כספי

הכנסות החברה והוצאותיה בשנת תש"ט

הוצאה	הכנסה	
28.770 ל"י	541.850 ל"י	דמי חבר בארץ והוצאות גביה
"	240. —	תרומות בארץ
"	23.319	דמי חבר ותרומות בחו"ל
" 415.840	"	אדמיניסטרציה, מזכירות ומשרד
" 139.280	"	הוצאות כלליות שונות
" 304.532	175. —	הוצאת "ידיעות"
" 221.050	" 607. —	הכינוס החמישי לידיעת הארץ
" 31.660	"	הוצאות
" 27.020	" 20.006	ספרים (מכירה וכריכה)
" 471.900	" 470. —	הוצאת קובץ ארץ-ישראל ספר א'
" 23.500	"	"ארץ כנרת"
" 1663.552	" 2077.175	סך הכל
" 413.623	"	עודף
" 2077.175	"	

ל"י 659.405	עודף משנים קודמות
" 413.623	עודף לשנת תש"ט
<u>1073.028</u>	עודף ליום 30.9.1949

הכנסות החברה והוצאותיה בשנת תשי"א

פרוי ל"י	פרוי ל"י	הכנסות
		<u>דמי חבר ותרומות :</u>
	656.175	דמי חבר בארץ . . . . .
	405. —	תרומות בארץ . . . . .
1094.314	33.139	דמי חבר ותרומות בחוץ לארץ . . . . .
		<u>הקצבות :</u>
	100. —	ממוסד ביאליק . . . . .
400. —	300. —	ממשרד החנוך והתרבות . . . . .
97.500		מכירת ספרים . . . . .
4629.325		הכינוס השישי לידיעת הארץ — "הגלילה" . . . . .
68.050		הוצאות . . . . .
624.508		שונות . . . . .
6913.697		סך-הכל הכנסות . . . . .
6.312		גרעון בשנת-החשבון . . . . .
6920.009		סך-הכל . . . . .
		<u>הוצאות</u>
4592.825		הכינוס השישי לידיעת הארץ — "הגלילה" . . . . .
	609.501	הוצאת ספרים: "ידיעות" . . . . .
	412.976	"ארץ-ישראל" א' . . . . .
1122.477	100. —	ספריה לידיעת הארץ . . . . .
92.050		הוצאות . . . . .
575.106		משרדיות . . . . .
6. —		הוצאות גביה . . . . .
531.551		שונות . . . . .
6920.009		סך-הכל . . . . .
		עודף וגרעון ליום 30.9.50
	1073.028	עודף, עובר משנים קודמות . . . . .
	6.312	פחות: גרעון בשנת-החשבון . . . . .
	<u>1066.716</u>	עודף ליום 30.9.1950 . . . . .

בקרנו את חשבון הכנסות והוצאות דלעיל של החברה העברית לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה, בשנת-החשבון המסתימת ביום 30 בספטמבר 1950, לפי הפנקסים והמיסמכים והמתיחסים אליהם, גם קבלנו את הביאורים והידיעות שבקשנו, והננו מאשרים, כי חשבון ההכנסות וההוצאות האמור הוא נכון.

על החתום: **ח. קרונגולד** י. האפט

כ"ה כסלו תשי"א (4.12.50)

ועדת הביקורת